

Мадай Іван

студент групи ПФМ-51
Тернопільський національний технічний університет ім.Івана Пулюя,
м.Тернопіль, Україна

Ivan Maday

student of group PFm-51
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

Науковий керівник: **Панухник Олена**

доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Scientific supervisor: **Olena Panukhnyk**

Doctor of Sciences (Economics), Professor,
Head of the Department of Economics and Finance
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СИСТЕМИ ЦЕНТРАЛІЗОВАНОГО ТЕПЛОПОСТАЧАННЯ В УКРАЇНІ PROBLEMS OF CENTRALIZED HEAT SUPPLY SYSTEM OPERATION IN UKRAINE

Розвиток та становлення централізованої системи теплопостачання обумовлено появою нових міст та високими темпами житлового будівництва в них у 60-70 рр ХХ століття і на сьогодні вона залишається одним з найважливіших інфраструктурних об'єктів, що забезпечує ефективне функціонування міста. Основними споживачами теплової енергії є житлово-комунальний сектор (44 %), промисловість (35 %) та інші галузі економіки (близько 21 %).

Успадкована централізована система теплопостачання характеризується моральною та фізичною застарілістю тепломеханічного обладнання, інженерних мереж теплопостачання. Відзначають, що більшість з міських котелень країни в системі комунальної теплоенергетики знаходяться в аварійному стані. Устаткування практично всіх котелень, а це понад 100 тисяч одиниць котлів, має знос понад 80%. Майже дві третини українських котельних мають ККД нижче 80%, третина – нижче 60%, а десята частка – нижче 40%. В середньому, Україна на виробництво 1Гкал витрачає на третину більше палива, чим європейські країни [1].

Поглиблює проблему функціонування системи централізованого теплопостачання низька енергоефективність будівель, особливо це стосується багатоквартирних будинків застарілого житлового фонду. Технічна неспроможність системи теплопостачання міст, що проявляється у низькій енергоефективності виробництва та транспортування теплової енергії, призвела до зниження рівня задоволення отриманими послугами споживачів теплової енергії, а неконтрольований перехід найбільш платоспроможних абонентів до автономного теплопостачання зумовив до втрати частини ринку і як наслідок до збиткової діяльності комунальних підприємств теплопостачання.

Особливо гостро постає проблема функціонування централізованої системи теплопостачання, яка пов'язана платоспроможністю споживачів теплової енергії, що негативно позначається на фінансовому стані підприємств, що надають послуги з теплопостачання та призводить до дисбалансу грошових потоків, зниженню їхньої ліквідності тощо. Зокрема, низький рівень доходів населення та підняття тарифів на послуги теплопостачання призвели до неспроможності населення сплачувати за отримані послуги і як наслідок – зростання заборгованості. Так, станом на 31 січня 2018 р. загальний розмір заборгованості населення за централізоване опалення та постачання гарячої води в Україні

становив 12953461,3 тис.грн., а рівень оплати – 65,2%. Найнижчий рівень оплати зафіксовано у Кіровоградській (41,3%), Херсонській (49,4%), Запорізькій (48,3%) та Луганській (48,0%) областях [2].

Окрім технічних, соціальних та економічних проблем функціонування системи централізованого теплопостачання не менш важливою виступає екологічна проблема, яка пов'язана із забрудненням атмосфери, ґрунтів, водних джерел.

У сучасних умовах успішно реалізується використання альтернативних джерел енергетичних ресурсів, що дозволяє в певній мірі вирішити або нівелювати окремі проблеми, однак повна відмова від системи централізованого теплопостачання міст є недоцільною, що підтверджується позитивним зарубіжним досвідом, а в окремих випадках – неможливою.

Вирішення окреслених проблем теплопостачання вимагає застосування комплексного підходу з метою досягнення максимального задоволення потреб споживачів у тепловій енергії на засадах екологічності, енергоощадності та ефективного функціонування підприємств, що генерують теплову енергію.

Перелік використаних джерел:

1. Дорошенко О. В. Соціально-економічні проблеми теплопостачання міст / О. В. Дорошенко // Науковий вісник будівництва. – 2014. – №2. – С. 143–147.

2. Про оплату населенням житлово-комунальних послуг у січні 2018 року [Електронний ресурс] // Державна служба статистики України. – 2018. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 336

Маркович Ірина

к.е.н., доцент кафедри економіки та фінансів
Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Iryna Markovych

Cand.of Science (Economics), Docent, Associate Professor of Economics and Finance Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІНИ ТРАЄКТОРІЇ НАПРЯМУ ДЕРЖАВНИХ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОЦЕСІВ В УКРАЇНІ FEATURES OF TRAJECTORYS CHANGES IN THE STATE GOVERNMENTAL PROCESSES IN UKRAINE

Центровекторні практики державного управління в Україні вичерпують себе та демонструють неефективність або так звані «провали держави», які складно компенсувати навіть злагоджено дієвими ринковими механізмами. Ті процеси, що пов'язані із зміщенням центрів відповідальності та управління із загальнонаціонального рівня до рівня регіонального через формування об'єднаних територіальних громад, не можуть не впливати й на оновлення принципів управління державою.

Зміна траєкторії напрямку управлінського процесу в масштабах держави від схеми «згори-донизу» до схеми «знизу-вгору» уже дає свої позитивні результати. Станом на 12 лютого 2018 року в Україні 3313 територіальних громад сформували 710 об'єднаних територіальних громад (ОТГ). Майже вісім тисяч громад залишаються поки необ'єднаними [1], проте одним із державних пріоритетів є подальша інтенсифікація процесів децентралізації.

Це знаходить своє відображення у внесенні змін до Податкового та Бюджетного кодексів України; прийнятті Закону «Про співробітництво територіальних громад», Закону «Про засади державної регіональної політики», Закону «Про внесення змін до деяких